

# e-novičke

november 2009

**Spoštovana bralka, cenjeni bralec**, pred vami je deveta številka spletnega časopisa Andragoškega centra Slovenije. V tokratni številki največ prostora namenjamo pestremu mednarodnemu sodelovanju in povabilu na nekatere strokovne dogodke v prihodnjih mesecih.

Želimo vam prijetno branje!

## VSEBINA

<b>Domače novičke</b> .....	<b>2-3</b>
Koristna izmenjava mnenj o vseživljenjskem učenju oseb z motnjami v duševnem razvoju .....	2
<i>PUM</i> je ključnega pomena za socialno vključevanje osipnikov in mladih brezposelnih .....	2
<b>Projekti ESS</b> .....	<b>3-4</b>
Usposabljanje strokovnih delavcev v središčih za samostojno učenje .....	3
<i>Usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije v svetovalnih središčih ISIO</i> .....	4
<b>CONFINTEA VI</b> .....	<b>4-5</b>
Kaj imata skupnega nogomet in izobraževanje odraslih? .....	4
<b>Mednarodno sodelovanje</b> .....	<b>5-9</b>
5. redni seminar združenja EURASHE na temo vseživljenjskega učenja je bil na Bledu .....	5
Zaključna konferenca v projektu <i>IANUS</i> je bila v Gradcu .....	6
Obisk srbskih strokovnjakov v Sloveniji .....	6
Študijski obisk iz Avstrije .....	7
Predstavitve projekta <i>VIVACE</i> na sejmu Jezikovna zabava v Londonu .....	7
Projekt <i>Svetovanje na delovnem mestu</i> smo oktobra zaključili .....	7
Slovenija je gostila <i>Regionalni sestanek Evropske komisije za uresničevanje Akcijskega načrta</i> ... ..	8
<b>Novice od tu in tam</b> .....	<b>9</b>
Nov center, namenjen starejšim, je na Ajdovščini v Ljubljani .....	9
<b>Ne prezrite</b> .....	<b>9-11</b>
CMEPIUS vabi k sodelovanju v decentraliziranih dejavnostih programa <i>Vseživljenjsko učenje</i> .....	9
Informativna dneva o programu <i>Vseživljenjsko učenje</i> v Helsinkih in Bruslju .....	10
<b>Napovedujejo</b> .....	<b>11-12</b>
Valorizacijska konferenca <i>Ustvarjalnost in inovativnost v programu Vseživljenjsko učenje</i> .....	11
Vabilo na <i>Letni posvet o izobraževanju odraslih 2009</i> .....	11
Povabilo na <i>Pedagoško-andragoške dneve 2010</i> .....	12



### Koristna izmenjava mnenj o vseživljenjskem učenju oseb z motnjami v duševnem razvoju

V sredo, **14. oktobra 2009**, je Sekcija za področje dela z osebami z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju pri Društvu specialnih in rehabilitacijskih pedagogov Slovenije, v sodelovanju s Sekcijo za posebne potrebe pri Andragoškem društvu Slovenije ter z Osnovno šolo Dragotina Ketteja Novo mesto organizirala konferenco z naslovom *Uresničevanje pravice do učenja in izobraževanja odraslih z zmernimi, s težjimi in težkimi motnjami v duševnem razvoju*.



Program konference je bil sestavljen iz plenarnega dela in razprave. V **prvem delu** konference je predsednik Andragoškega društva Slovenije, *dr. Zoran Jelenc*, predstavil *Strategijo vseživljenjskosti učenja*. Direktor Andragoškega centra Slovenije, *mag. Andrej Sotošek*, je svoj nastop usmeril v predstavitev sistemskih, finančnih in programskih možnosti uresničevanja pravice do vseživljenjskega učenja odraslih z motnjami v razvoju. Svoj pogled na učenje v odrasli dobi so predstavili tudi udeleženci izobraževanja (na fotografiji), ki imajo motnje v duševnem razvoju.

V **drugem delu** konference je potekala zelo intenzivna in kakovostna razprava med strokovnjaki, predstavniki odraslih z motnjami v duševnem razvoju in predstavniki staršev. V razpravi so oblikovali nekaj ključnih sporočil in predlogov za nadaljnji razvoj. V prihodnje je potrebno:

- tesnejše povezovanje in sodelovanje vseh sorodnih strok (pedagogike, specialne pedagogike, andragogike) na tem področju, medsebojno informiranje, svetovanje ter prenos strokovnih znanj;
- partnersko povezovanje in sodelovanje pri razpisih za sofinanciranje dejavnosti na tem področju;
- izkoristiti vso obstoječo infrastrukturo tudi za obravnavano ciljno skupino (centri vseživljenjskega učenja, informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih, središča za samostojno učenje, borze znanja, programi *Usposabljanje za življenjsko uspešnost*, študijski krožki ipd.);
- dolgoročno urediti položaj in izobraževanje članov te ciljne skupine med 21. in 26. letom starosti in kasneje po 26. letu, ko nimajo več ustreznih sistemskih rešitev;
- skupaj z delodajalci pripraviti kratke programe usposabljanja za večjo zaposljivost in osamosvojitve odraslih z motnjami v duševnem razvoju.

Medsebojna izmenjava mnenj, stališč in pogledov ter najnovejših informacij o tej temi bo nedvomno pripomogla h kakovostnejšemu načrtovanju in izvajanju nadaljnjega razvoja področja.

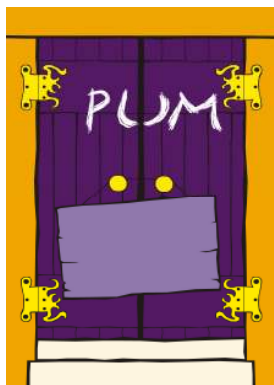
Nevenka Kocijančič ([nevenka.kocijancic@acs.si](mailto:nevenka.kocijancic@acs.si)), ACS

### **PUM je ključnega pomena za socialno vključevanje osipnikov in mladih brezposelnih**

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je v sodelovanju z Evropsko komisijo **2. in 3. novembra 2009** v Radovljici organiziralo predstavitev in razpravo o programu *Projektno učenje za mlade – PUM* (več o programu najdete na spletni strani: <http://www.acs.si/pum>).

Pri izvedbi programa dogodka so sodelovali Ministrstvo za šolstvo in šport, Andragoški center Slovenije ter Zavod RS za zaposlovanje. Izvedbo dogodka je omogočila Ljudska univerza Radovljica, za praktičen del prikaza programa pa je poskrbel PUM Radovljica.

Povod za organizacijo predstavitve je nizka brezposelnost mladih v Sloveniji v primerjavi z Evropsko unijo (brezposelnost mladih do 24 let znaša 15,8 %, kar je za 0,7 % nižje od povprečja v Evropski uniji) ter uspešnost programa *PUM* pri vračanju v izobraževanje, vključitvi na trg dela in socialni vključenosti osipnikov ter brezposelnih mladih. Predstavitve je bila aktualna tudi zaradi trenutnega ekonomskega položaja, v katerem so mladi ena izmed najbolj izpostavljenih skupin na trgu dela in tudi sicer v družbi. Tega se države zavedajo, zato veliko ukrepov namenjajo prav njim, hkrati pa iščejo nove, učinkovitejše načine za reševanje njihove problematike. Dogodka so se tako udeležili predstavniki vlad in akademskih krogov Cipra, Češke, Finske, Malte, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Slovenije in Srbije.



Razprava v okviru dogodka je potrdila, da je program *PUM* z vidika socialnega vključevanja osipnikov in mladih brezposelnih pravi odgovor ne le v slovenskem prostoru, ampak tudi širše v Evropi, še posebej v času gospodarske krize. Obenem pa za skrbnike programa pomeni spodbudo za nadaljnje delo predvsem v smislu stabilnosti programa preko partnerstva odgovornih za program. Poleg predstavitve so udeleženci razpravljali o možnostih prenosa programa v okolja izven Slovenije, hkrati pa so razpravljali o možnostih izboljšav obstoječega programa.

Daljša informacija o dogodku je objavljena na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve:

[http://www.mddsz.gov.si/index.php?id=1944&tx\\_ttnews%5bt\\_news%5d=6250&tx\\_ttnews%5backPid%5d=12106&L=0&no\\_cache=1](http://www.mddsz.gov.si/index.php?id=1944&tx_ttnews%5bt_news%5d=6250&tx_ttnews%5backPid%5d=12106&L=0&no_cache=1).

## PROJEKTI ESS

### Usposabljanje strokovnih delavcev v središčih za samostojno učenje

Z jesenjo, točneje v začetku oktobra, smo v okviru projekta Izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih od 2009 do 2011 in podprojekta Usposabljanje za središča za samostojno učenje začeli s prvimi usposabljanji strokovnih delavcev za delovanje v središčih za samostojno učenje. Tako do konca leta načrtujemo izpeljavo Temeljnega usposabljanja osebja v središčih za samostojno učenje in Spopolnjevanja osebja v središčih za samostojno učenje.



S temeljnim usposabljanjem po programu *Uvodni seminar o postavitvi in vodenju središča za samostojno učenje* smo začeli **6. oktobra 2009** (fotografija) in ga po štirih tednih dela v spletni učilnici uspešno zaključili 10. novembra 2009. Usposabljanja se je udeležilo 18 strokovnih delavcev iz organizacij, kjer že delujejo središča za samostojno učenje, ter centrov vseživljenjskega učenja.

Od **12. novembra** poteka drugo temeljno usposabljanje po programu *Svetovanje in mentorstvo pri organiziranem samostojnem učenju*. Uvodnega srečanja se je udeležilo 17 udeležencev, ki se bodo tri tedne usposabljali v spletni učilnici. Zaključno srečanje bo 4. decembra 2009 na Andragoškem centru Slovenije.



14. decembra načrtujemo *Izpopolnjevanje za uporabo nadgrajene aplikacije za računalniško spremljanje delovanja središč za samostojno učenje*, ki je v okviru rednega letnega srečanja namenjeno strokovnim sodelavcem in vodjem v središčih za samostojno učenje.

Neda Dorđević ([neda.dordevic@acs.si](mailto:neda.dordevic@acs.si)), ACS

### *Usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije v svetovalnih središčih ISIO*



V okviru dejavnosti *Usposabljanje za uporabo modela samoevalvacije v svetovalnih središčih ISIO* smo izpeljali še dve delavnici, in sicer tretjo 9. oktobra 2009 (na fotografiji), četrto pa 22. oktobra 2009.

Na tretji delavnici smo v prvem delu gostili priznanega psihologa *doc. dr. Kristijana Muska Lešnika*, ki je 26 udeležencem predstavil pomen vrednot, poslanstva in vizije za svetovalno središče. V drugem delu delavnice je bil podrobneje predstavljen proces samoevalvacije v svetovalnem središču, nato pa so udeleženci oblikovali načrt samoevalvacije za svoje svetovalno središče.

Na četrti delavnici je dal *dr. Marko Radovan* 25 udeležencem najprej nekaj napotkov za oblikovanje dobrih anketnih vprašanj, potem pa so se lotili oblikovanja konkretnih vprašanj, s katerimi bodo samoevalvacijo lahko izpeljali. Zadnji del delavnice je bil namenjen oblikovanju vizije, poslanstva in vrednot, ki bodo skupna celotnemu omrežju svetovalnih središč ISIO.

Jerca Rupert ([jerca.rupert@acs.si](mailto:jerca.rupert@acs.si)), ACS

## CONFINTEA VI

### Kaj imata skupnega nogomet in izobraževanje odraslih?



V času priprav na *Šesto Unescovo mednarodno konferenco za izobraževanje odraslih* je od **15. do 30. oktobra 2009** na spletni strani mednarodnega združenja za izobraževanje odraslih (ICAE) potekala **virtualna razprava** z naslovom *Izobraževanje v kontekstu večkratne krize*. Tukaj na kratko predstavljamo prispevek *David* *Archerja*, sodelavca ActionAid, mednarodne agencije za boj proti revščini (<http://www.icae2.org/?q=en/node/1031>). *Archer* se zavzema za to, da je *CONFINTEA VI* z vsemi spremljevalnimi dogodki odlična priložnost, da se v procesu uresničevanja svetovne strategije *Izobraževanje za vse / Education For All* (EFA) ([www.worldbank.org/education/efa](http://www.worldbank.org/education/efa)) v veliko večji meri kot do zdaj poudari izobraževanje odraslih. V času recesije, ko v mnogih državah upadajo proračunska sredstva za izobraževanje, mednarodna pomoč pa prav tako kopni, je zato potrebno zagotoviti, da se najpomembnejša finančna pobuda, t.i. EFA Fast Track Initiative (FTI), prav tako razširi na izobraževanje odraslih, saj je v zadnjih šestih letih svojega delovanja namenjala izjemne količine denarja, zbranega od bi- in multilateralnih donatorjev, predvsem za osnovnošolsko izobraževanje otrok.



*Archer* razmišlja tudi o vlogi Mednarodnega denarnega sklada – IMF (<http://www.imf.org>) in ključnega globalnega foruma – G-20, skupine finančnih ministrov in guvernerjev centralnih bank najbolj razvitih držav na svetu (<http://www.g20.org/>). Oba akterja naj bi v večji meri prepoznala in zagovarjala gonilno vlogo izobraževanja (odraslih) in neposredno ali posredno zagotavljala njegovo povečano ali vsaj neokrnjeno financiranje. Od kod ta optimizem? *Archer* meni, da bo v času od 11. junija do 11. julija 2010 izobraževanje postalo eno najaktualnejših razvojnih vprašanj. Ob bok tekam svetovnega nogometnega prvenstva v Južni Afriki se bodo namreč po vsem svetu vrteli kratki filmi, v katerih bodo znani nogometaši in druge slavne osebe spregovorili v korist izobraževanja. Kampanja *I Goal: Education For All* že ima svojo spletno stran (<http://join1goal.org>), za zdaj pa je EFA tam dejansko omenjana le v povezavi z izobraževanjem otrok. Razlog več torej za lobiranje na konferenci *CONFINTEA VI*, da se izpostavi vseh šest specifičnih ciljev EFA, saj ti zadevajo tudi odrasle. Priložnosti, da se izobraževanje (odraslih) končno pojavi na televiziji v času daleč največje gledanosti, pač ne gre zamuditi!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik ([zvonka.pangerc@acs.si](mailto:zvonka.pangerc@acs.si)), ACS

## MEDNARODNO SODELOVANJE

### 5. redni seminar združenja EURASHE na temo vseživljenjskega učenja je bil na Bledu



V Evropskem združenju ustanov v visokem šolstvu (European Association of Institutions in Higher Education – EURASHE) smo v preteklih letih pripravili že štiri redne letne seminarje, namenjene vseživljenjskemu učenju. Ob tem smo se vsakič osredotočili na drugega *deležnika*.

Letošnji blejski seminar (15. in 16. oktober 2009), ki je potekal na temo vseživljenjskega izobraževanja v višjem in visokem šolstvu, se je osredotočil na *novega udeleženca izobraževanja*, medtem ko so se prejšnji seminarji ukvarjali z ustanovami v visokem šolstvu kot izvajalci izobraževanja, delodajalci in bolj tradicionalnimi udeleženci izobraževanja.

Uvodni govorniki na seminarju so bili vodilni funkcionarji združenja EURASHE, Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije, ki je dogodek soorganizirala, ter predstavniki pristojnih ministrstev iz Slovenije (Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo), ključne teme za diskusijo pa so prispevali uveljavljeni strokovnjaki s področja višjega in visokega šolstva ter vseživljenjskega učenja iz Evrope in Slovenije.



Seminarja se je udeležilo med 50 in 60 strokovnjakov iz različnih evropskih ustanov, ki izvajajo ali spremljajo višje- in visokošolsko strokovno izobraževanje, ter predstavnikov Evropske komisije. Žal smo pogrešali predstavnike nekaterih ključnih slovenskih ustanov, čeprav je seminar potekal v Sloveniji.

Podrobnosti o seminarju lahko preberete v naslednji številki tiskanih *Novičk*, ki bodo izšle v začetku decembra, več o poteku in vsebini seminarja (tudi predstavitve) ter delovanju, članstvu in vlogi združenja EURASHE v bolonjskem procesu pa najdete na spletnih straneh EURASHE: <http://www.eurashe.eu/>.

Zdenka Steblovnik Župan ([zdenka.steblovnik@guest.arnes.si](mailto:zdenka.steblovnik@guest.arnes.si)), predsednica Skupnosti višjih strokovnih šol Slovenije, članica Sveta EURASHE in ravnateljica Višje strokovne šole Lesarske šole Maribor



## Zaključna konferenca v projektu IANUS je bila v Gradcu

Evropski projekt IANUS (*European Guidelines for Later Learning in Intergenerational, Intercultural and ICT-based Settings*, 2007-2009; [www.ianusllp.com](http://www.ianusllp.com)) smo v naših e-Novičkah že predstavili (<http://arhiv.acs.si/e-novicke/2009/april.pdf>).



Od **15. do 17. oktobra 2009** so se partnerji v projektu srečali na **zaključni konferenci** v Gradcu. V imenu Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje so se je udeležile *doc. dr. Dušana Findeisen, Tamara Jare* in *Katarina Aplinc*. Na konferenci so predstavili publikacijo, ki popisuje temeljna dejstva v izobraževanju v poznejših letih (izšla je tudi v slovenskem jeziku).

Nekaj spoznanj s konference:

- medgeneracijsko izobraževanje je namenjeno medsebojnemu spoznavanju generacij in konstruiranju novega znanja;
- količina preteklosti in količina prihodnosti mladih in starejših vplivata na medgeneracijske programe;
- v računalniško izobraževanje prinašamo tudi svojo preteklost, preteklo znanje in tudi pretekle spretnosti, kar velja upoštevati pri programiranju izobraževanja;
- ovire za udeležbo v izobraževanju starejših lahko spremenimo v izobraževalne vsebine.

Doc. dr. Dušana Findeisen bo nekatera spoznanja s konference IANUS strnila v članku Vseživljenjsko učenje in izobraževanje se ne zaključita ob koncu konference, ki bo objavljen v prihajajoči tematski številki Andragoških spoznanj.

Nevenka Kocijančič ([nevenka.kocijancic@acs.si](mailto:nevenka.kocijancic@acs.si)), ACS

## Obisk srbskih strokovnjakov v Sloveniji

Od **20. do 23. oktobra** se je v Sloveniji mudila delegacija 16 gostov iz Republike Srbije. Skupino so sestavljali predvsem snovalci politik; polovica članov je bila iz vseh sektorjev ministrstva za izobraževanje (<http://www.mp.gov.rs/index.php?page=1>), predstavniki nacionalnega sveta za izobraževanje, parlamenta in drugih izobraževalnih ustanov. Študijski obisk je organiziral European Training Foundation iz Torina (<http://www.etf.europa.eu/>).



Poleg drugih slovenskih izobraževalnih ustanov so 22. oktobra obiskali tudi Andragoški center Slovenije (na fotografiji). V kratkem srečanju smo jim predstavili splošen pregled del in nalog Centra, sistem izobraževanja odraslih v Sloveniji ter promocijski projekt *Teden vseživljenjskega učenja* (<http://tvu.acs.si>). Sledila je ura vprašanj in odgovorov, kar je srečanje podaljšalo na dve uri. Udeležence je podrobneje zanimal naš sistem, predvsem pomembni dokumenti, ki urejajo izobraževanje odraslih v Sloveniji, precej časa pa smo namenili tudi poklicnemu izobraževanju, svetovanju v izobraževanju odraslih in nacionalnim poklicnim kvalifikacijam.

Darijan Novak ([darijan.novak@acs.si](mailto:darijan.novak@acs.si)), ACS



## Študijski obisk iz Avstrije

**22. oktobra** je Andragoški center Slovenije obiskala *mag. Susanne Zierer*, sodelavka Štajerske izobraževalne mreže iz Gradca, ustanove, ki se financira iz javnih sredstev in skrbi za koordinacijo izvajalcev izobraževanja odraslih na avstrijskem Štajerskem. Ukvarjajo se s svetovalno in promocijsko dejavnostjo, *mag. Ziererjeva* pa prepozna tudi druge podobnosti med poslanstvom njihove mreže in Andragoškega centra, zato je izrazila zanimanje za delovni obisk pri nas.

Direktor ACS, *mag. Andrej Sotošek*, je gostji predstavil našo ustanovo in projekte, največ časa pa smo namenili prikazu informativno-svetovalne dejavnosti in *Tedna vseživljenjskega učenja*. Prav na teh dveh področjih se zdi, da je možnosti za povezovanje največ.

Oboji se nadajamo, da bo naše srečanje porodilo zamisli o prekmejnem sodelovanju, še zlasti, ker je gostja ob tej priložnosti navezala stike tudi s predstavnikoma Ljudske univerze Murska Sobota (na fotografiji).



Mag. Zvonka Pangerc Pahernik ([zvonka.pangerc@acs.si](mailto:zvonka.pangerc@acs.si)), ACS

## Predstavitev projekta *VIVACE* na sejmu *Jezikovna zabava v Londonu*



Prireditelj *The Language Show* (<http://www.thelanguageshow.co.uk/>) je največji dogodek v Združenem kraljestvu, namenjen učencem in učiteljem jezikov, jezikoslovcem ter vsem, ki imajo radi jezike. V treh dneh, med 30. oktobrom in 1. novembrom, je na njem sodelovalo več kot 185 razstavljalcev; izpeljanih je bilo sto seminarjev, katerih cilj je bil na enem mestu ponuditi pomoč, nasvete in vire za zabaven način učenja in poučevanja tujih jezikov.

Projekta Omogočimo učenje tujih jezikov skupinam na obrobju (Access to Language Learning by Extending to Groups Outside – ALLEGRO; <http://allegro.acs.si/>) in Glasovi za vključevanje in dostop do jezikovnega učenja in kulturnega izobraževanja (Voices for Inclusion, Voices for Access in Language Learning and Cultural Education – VIVACE; <http://www.acs.si/VIVACE>) smo predstavili člani projektne skupine: dr. Marianne Howarth in Ana Martinez-Davies z univerze Nottingham Trent (<http://www.ntu.ac.uk/>), ki je tudi koordinator projekta, dr. Linda Parker iz Zveze za učenje jezikov (Association for language learning; <http://www.all-languages.org.uk/>) ter Darijan Novak z Andragoškega centra Slovenije. Več kot petdesetim udeležencem smo tako prenesli izkušnje šestletnega dela. V tem času smo v desetih evropskih državah organizirali okoli sto različnih tečajev tujih jezikov za različne deprivilegirane skupine, zato smo poudarili predvsem to, da se jezika lahko učimo vsi ter da to znanje prinaša dodatno kakovost v vsakdanjem življenju vseh.

Darijan Novak ([darijan.novak@acs.si](mailto:darijan.novak@acs.si)), ACS

## Projekt *Svetovanje na delovnem mestu* smo oktobra zaključili

V okviru projekta Leonardo da Vinci – prenos inovacij, *Svetovanje na delovnem mestu* (*Guidance in the workplace*; <http://www.guidanceintheworkplace.eu/?id=1&lang=si>) smo se **5. in 6. oktobra 2009** udeležili





**zaključne konference** in zadnjega, **četrtega srečanja partnerjev v projektu**, ki ga je organiziral italijanski partner v Bologni Aster, Sciezan Tehnologia Impresa. Zaključne konference smo se udeležili nosilki projekta iz ACS, *mag. Tanja Vilič Klenovšek* in *mag. Andreja Dobrovoljc*, ter predstavniki slovenskih partnerskih organizacij, *Tamara Kavs* in *Zdenka Nanut Planinšek* iz Svetovalnega središča Koper ter *Justi Arnuš* iz Zveze svobodnih sindikatov Slovenije. Oba dogodka sta bila namenjena predstavitvi rezultatov dela v projektu v posameznih partnerskih državah, pogovoru o nadaljnjem razvoju in promociji svetovanja na delovnem mestu, sodelovanju med projektnimi partnerji ter evalvaciji projekta. Zaključki bodo objavljeni na projektni spletni strani.

V petek, **23. oktobra 2009**, smo na Andragoškem centru Slovenije pripravili **evalvacijsko srečanje sodelavcev v projektu**. Udeležili so se ga svetovalke svetovalnih središč, ki so sodelovala v projektu, in predstavniki Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Na srečanju smo predstavili rezultate in učinke projekta ter se dogovorili o nadaljnjem sodelovanju na področju zagotavljanja svetovalnih možnosti zaposlenim.

Projekt *Svetovanje na delovnem mestu* smo 31. oktobra 2009 zaključili.

Mag. Andreja Dobrovoljc ([andreja.dobrovoljc@acs.si](mailto:andreja.dobrovoljc@acs.si)), ACS

### **Slovenija je gostila Regionalni sestanek Evropske komisije za uresničevanje Akcijskega načrta za učenje odraslih**

V okviru dejavnosti delovne skupine za uresničevanje *Akcijskega načrta za učenje odraslih – Za učenje je vedno pravi čas* (2007; [http://ec.europa.eu/education/policies/adult/com558\\_sl.pdf#page=2](http://ec.europa.eu/education/policies/adult/com558_sl.pdf#page=2)) pri Evropski komisiji je bil pod pokroviteljstvom Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ) ter v organizaciji Andragoškega centra Slovenije (ACS) organiziran regionalni posvet z naslovom *Akcijski načrt za učenje odraslih: od politike do prakse*. 48 udeležencev iz devetih držav (Avstrije, Bolgarije, Češke, Hrvaške, Madžarske, Poljske, Romunije, Slovaške in Slovenije), dve predstavnici Evropske komisije, Direktorata za izobraževanje in kulturo, ter trije konzultanti so se od **4. do 6. novembra 2009** zbrali v City Hotelu v Ljubljani.

Namen posveta je bil pregled napredka pri implementaciji *Akcijskega načrta* ter spodbuditev sinergije in medsebojnega sodelovanja držav v regiji.

Predstavljenih je bilo nekaj primerov dobre prakse, poseben položaj pri tem pa je imela država gostiteljica, saj je bil tretji dan posveta namenjen prikazu:

- vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih v Sloveniji (nosilka: *dr. Slavica Černoša*, MŠŠ),
- mreže centrov vseživljenjskega učenja (nosilka: *mag. Katja Dovžak*, MŠŠ, sodelovali sta *mag. Maja Radinovič Hajdič*, direktorica Ljudske univerze Jesenice, in *Franja Centrih*, direktorica UPI – Ljudska univerza Žalec),
- informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih (nosilka: *mag. Tanja Vilič Klenovšek*, ACS, sodelovala je *Marjeta Gašperšič*, RIC Novo mesto)
- promocijske kampanje *Zgledi vlečejo* (nosilec *Darijan Novak*, ACS).





Slovenski soustvarjalci regionalnega posveta smo ponosni na priložnost, da smo lahko izkazali naše gostiteljske, predvsem pa strokovne sposobnosti, doživljali pa smo jo tudi kot priznanje za dozdajšnje dosežke v izobraževanju odraslih pri nas in v Evropi.

Daljše poročilo o posvetu bo objavljeno v zadnji izdaji tiskanih Novičk v začetku decembra.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik ([zvonka.pangerc@acs.si](mailto:zvonka.pangerc@acs.si)), ACS

## NOVICE OD TU IN TAM

### Nov center, namenjen starejšim, je na Ajdovščini v Ljubljani

V mnogih evropskih mestih so starejšim meščanom poleg univerz za tretje življenjsko obdobje, ki so usmerjene v strukturirano pridobivanje znanja, integriranje znanja starejših v lokalni razvoj in v družbo ter raziskovanje vprašanj starejših, namenjene tudi druge oblike, denimo četrti klubi. V Ljubljani je nastala takšna oblika srečevanja starejših pod imenom *dnevni center aktivnosti starejših*.



**20. oktobra** so v prostorih nekdanje lekarnе na Gosposvetski 4 (na fotografiji; foto: Janez Platiše) odprli že  **tretji Dnevni center za starejše v Ljubljani** (prva dva delujeta na Puhovi 6 in Povšetovi 20). Svojemu namenu sta ga predala župan Ljubljane, *Zoran Janković*, in predsednik Mestne zveze društev upokojencev Ljubljana, *Marjan Sedmak*. Stroške prenove okoli 110 m<sup>2</sup> prostorov je v celoti financirala Mestna občina Ljubljana, z novim dnevnim centrom pa upravlja Mestna zveza društev upokojencev Ljubljana. Dnevni center je odprt vsak delavnik od 7.30 do 18.00 (ob petkih do 15.30), namenjen pa je predvsem starejšim občanom, ki živijo v središču mesta. Dejavnosti (telovadba, joga, ples, tečaji računalništva, kiparjenja z glino, angleščine, francoščine ter španščine in še kaj) so za člane dnevnega centra brezplačne, članarina pa znaša pet evrov na mesec, in sicer za vse ljubljanske Centre.

Nevenka Kocijančič ([nevenka.kocijancic@acs.si](mailto:nevenka.kocijancic@acs.si)), ACS

## NE PREZRITE

### CMEPIUS vabi k sodelovanju v decentraliziranih dejavnostih programa *Vseživljenjsko učenje*

Z veseljem vas obveščamo, da je bil 15. oktobra 2009 v Uradnem listu Evropskih skupnosti (OJ C 247/09, 15. 10. 2009, str. 13) objavljen razpis programa *Vseživljenjsko učenje 2010*. Program zajema vse vrste in ravni izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Dejavnosti lahko potekajo v državah Evropske unije, na Islandiji, v Lihtenštajnu, na Norveškem in v Turčiji.

Razpis *Vseživljenjsko učenje 2010* sestavljajo naslednji dokumenti:

- Javna objava,
- Strateške prednostne naloge,
- Vodnik za prijavitelje (I. Splošna določila, IIa. Sektorski programi in akcije in IIb. Pojasnila po posameznih akcijah),



- Nacionalna pravila za prijavitelje,
- Prijavna dokumentacija.

Razpisna dokumentacija je dosegljiva na spletnih straneh Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja – CMEPIUS: <http://www.cmepius.si/razpisi/llp10.aspx>. Razpisna dokumentacija, prednostne naloge in pravila prijavljanja bodo natančneje pojasnjeni na informativnih dnevih, ki jih bo organizirala nacionalna agencija CMEPIUS. Datumi so objavljeni na spletni strani: <http://www.cmepius.si/dogodki/info.aspx>.

<b>PODPROGRAM – Akcija</b>	<b>Roki v letu 2010:</b>
<b>COMENIUS</b>	
Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja (IST)*	15. januar, 30. april in 15. september
Comenius asistenti (posamezniki in šole gostiteljice)	29. januar
Šolska partnerstva	19. februar
Regio partnerstva	19. februar
<b>ERASMUS</b>	
Intenzivni jezikovni tečaji Erasmus (EILC)	5. februar
Intenzivni programi (IP)	12. marec
Mobilnost študentov in osebja	12. marec
<b>LEONARDO DA VINCI</b>	
Mobilnost	5. februar
Partnerstva	19. februar
Prenos inovacij	26. februar
<b>GRUNDTVIG</b>	
Nadaljnja izobraževanja in usposabljanja (IST)*	15. januar, 30. april in 15. september
Obiski in izmenjave za osebje v izobraževanju odraslih*	15. januar, 30. april in 15. september
Delavnice	19. februar
Učna partnerstva	19. februar
Asistenti (posamezniki)	31. marec
Projekti prostovoljnega dela starejših	31. marec
<b>PREČNI PROGRAM</b>	
Študijski obiski*	31. marec, 15. oktober

\* Opomba: prijavni rok je vezan na upravičeno obdobje, v katerem se mobilnost izvede.

Maja Abramič ([maja.abramic@cmepius.si](mailto:maja.abramic@cmepius.si)), CMEPIUS

## **Informativna dneva o programu *Vseživljenjsko učenje* v Helsinkih in Bruslju**

Na spletni strani CMEPIUS (<http://www.cmepius.si/novice/novica.aspx?id=443>) je objavljeno obvestilo o informativnih dnevih programa *Vseživljenjsko učenje 2010*, ki bosta **23. novembra 2009** v Helsinkih in **7. decembra 2009** v Bruslju.

Namen informativnih dni, ki ju organizirata Generalni direktorat Evropske komisije za izobraževanje in kulturo in Izvršna agencija za izobraževanje, avdiovizualno umetnost in kulturo, je posredovati informacije o prednostih programa in novostih, ki jih prinaša leto 2010, ter praktične nasvete, ki utegnejo koristiti ob pripravi in oddaji projektov.



Udeležba na informativnih dnevih je brezplačna, vendar ne vključuje stroškov prevoza in namestitve. Prijava poteka do 18. novembra 2009 oz. do zapolnitve prostih mest. Vsem, ki se informativnih dni ne boste udeležili, bo omogočen neposreden video prenos dogodka iz Bruslja.

Več informacij o dogodkih: [http://eacea.ec.europa.eu/lfp/infoday10/infoday\\_2010\\_en.htm](http://eacea.ec.europa.eu/lfp/infoday10/infoday_2010_en.htm).

Prijavni obrazec (v angleškem jeziku): <http://llininfodays.teamwork.fr/>.

Nevenka Kocijančič ([nevenka.kocijancic@acs.si](mailto:nevenka.kocijancic@acs.si)), ACS

## NAPOVEDUJEJO

### Valorizacijska konferenca *Ustvarjalnost in inovativnost v programu Vseživljenjsko učenje*

Ob izteku *Evropskega leta ustvarjalnosti in inovativnosti* CMEPIUS pripravlja konferenco na temo umeščanja projektnih dosežkov programa *Vseživljenjsko učenje* v slovenski prostor.

**Valorizacijska konferenca** bo **8. decembra 2009** v Grand Hotelu Union, v Ljubljani. Združena bo s podelitvijo nacionalnih nagrad *Jabolka kakovosti* <http://www.cmepius.si/vzu/vse-o-vzu/jabolka-kakovosti.aspx> najboljšim zaključenim projektom v programu *Vseživljenjsko učenje*. Nagrade bo podelil minister RS za šolstvo in šport *dr. Igor Lukšič*.

Več informacij o konferenci lahko preberete na spletni strani:

<http://www.cmepius.si/valorizacijska-konferenca09.aspx>.

### Vabilo na *Letni posvet o izobraževanju odraslih 2009*

**8. in 9. decembra 2009** bo v Mariboru pod pokroviteljstvom Ministrstva za šolstvo in šport in v koordinaciji Zveze ljudskih univerz Slovenije ***Letni posvet o izobraževanju odraslih 2009***.

Letošnji posvet z naslovom *Izobraževanje odraslih v času gospodarskih izzivov* je vsebinsko usmerjen v aktualna področja izobraževanja odraslih na nacionalni ravni. Posvečen bo ukrepom in ciljem politike, pa tudi aktualnim vsebinam stroke. V načrtovanje vsebin, programsko zasnovu in izpeljavo so organizatorji posveta želeli vključiti čim več različnih akterjev, hkrati pa predstaviti primere iz prakse, ki kažejo dobro začrtane poti delovanja, usmerjanja in povezovanja področja z drugimi resorji, socialnimi in drugimi partnerji na lokalni, regionalni in nacionalni ravni.

Letni posvet je priložnost za skupen dialog in sodelovanje pri usmerjanju strategij, razvoja ter politike izobraževanja odraslih na nacionalni ravni. Prav zato bo tudi tokrat priložnost za vprašanja, zastavljena predstavnikom Ministrstva za šolstvo in šport.

Več informacij je zapisanih v *Objavi programa in prijave*:

[http://www.acs.si/upload/doc/182\\_Program\\_in\\_prijava.doc](http://www.acs.si/upload/doc/182_Program_in_prijava.doc).

Nevenka Kocijančič ([nevenka.kocijancic@acs.si](mailto:nevenka.kocijancic@acs.si)), ACS



## **Povabilo na Pedagoško-andragoške dneve 2010**

Oddelek za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani tudi v letošnjem študijskem letu za svoje diplomante organizira **Pedagoško-andragoške dneve – PAD 2010**, ki bodo **28. in 29. januarja 2010** na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Prav v dneh, ko bo tekel ta strokovni dogodek, bo minilo natančno 90 let od prvega predavanja v okviru študija pedagogike na Univerzi v Ljubljani. Ob otvoritvi bo posebna pozornost namenjena obeležitvi tega častitljivega jubileja.

Organizatorji so za *PAD 2010* izbrali tematski naslov *Kulture v dialogu*. Razprava bo tekla o različnosti in možnostih, ki jih vstop različnih kultur in različnih družbenih skupin prinaša v prostor vzgoje in izobraževanja, ter o vprašanih upoštevanja pripadnikov različnih kultur in narodnosti v tem prostoru v povezavi s spoštovanjem njihovih običajev, jezika ipd.

Udeleženci *PAD 2010* bodo iskali odgovore na vprašanja v zvezi z vzgojo in izobraževanjem otrok in odraslih migrantov, pa tudi s problematiko, povezano z življenjem posameznikov v drugačnih, manj ugodnih socialnih pogojih (deprivirani, marginalne skupine, Romi idr.); dotaknili se bodo vprašanj, povezanih z obravnavo otrok in odraslih s posebnimi potrebami v prostoru vzgoje in izobraževanja; izpostavili bodo možnosti prostovoljskega dela z ljudmi s posebnimi potrebami; posebna pozornost pa bo namenjena tudi starejšim odraslim.

Če želite v prihodnje prejemati obvestila o *Pedagoško-andragoških dnevih 2010*, vas organizatorji vabijo, da jim svoj elektronski naslov pošljete na [pad.fflj@gmail.com](mailto:pad.fflj@gmail.com).

Nevenka Kocijančič ([nevenka.kocijancic@acs.si](mailto:nevenka.kocijancic@acs.si)), ACS

## **POSVETI/KONFERENCE**

### **Beyond the Crisis: Design for a Sustainable Future**

#### **Onstran krize: načrti za trajnostno prihodnost**

Bruselj, Belgija, 23. in 24. november 2009

Več o konferenci, ki jo Evropska komisija organizira kot enega osrednjih dogodkov v *Evropskem letu ustvarjalnosti in inovativnosti 2009*, lahko prebereta na spletni strani: <http://www.create2009.europa.eu/>.

### **12<sup>th</sup> International LLine Conference: Lifelong Learning and Wellbeing**

#### **(12. mednarodna konferenca Vseživljenjsko učenje v Evropi: vseživljenjsko učenje za kakovost življenja)**

Tuusula, Finska, 27. do 29. januar 2010

Za dodatne informacije o mednarodni konferenci obiščite spletno stran: [http://lline.fi/lline\\_conference/](http://lline.fi/lline_conference/) ali pišite na e-naslova: [lline@kvs.fi](mailto:lline@kvs.fi) ali [markus.palmen@kvs.fi](mailto:markus.palmen@kvs.fi).



**PERME, Ema**

**Moj uspešen študij** : zapiski predavanj / Ema Perme. - Koper : Fakulteta za management, 2004 (Ankaran : Asi). - 33 str. : ilustr. ; 30 cm

**REBOLJ, Vanda**

**E-izobraževanje** : skozi očala pedagogike in didaktike / Vanda Rebolj. - Radovljica : Didakta, 2008. - 216 str. : tabele, grafi ; 24 cm

**SODOBNE strategije učenja in poučevanja** / zbrane in uredile Vida Medved Udovič, Mara Cotič, Majda Cencič ; [prevod v angleščino Zoran Verovnik]. - Koper : Pedagoška fakulteta, 2008. - 317 str. : ilustr. ; 24 cm

**TRACKING adult literacy and numeracy skills** : findings from longitudinal research / edited by Stephen Reder and John Bynner. - 1st ed. - New York ; London : Routledge, 2009. - XVII, 391 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Routledge research in education ; 19)

**TURK, Ajda**

**Festivali učenja po svetu** : diplomsko delo / Ajda Turk. - Ljubljana : [A. Turk], 2008. - 97 f. : ilustr. ; 30 cm

**ULE, Mirjana**

**Za vedno mladi?** : socialna psihologija odraščanja / Mirjana Ule. - Ljubljana : Fakulteta za družbene vede, 2008. - 276 str. : graf. prikazi, tabele ; 25 cm. - (Knjižna zbirka Psihologija vsakdanjega življenja)

**VSEŽIVLJENJSKO učenje in strokovno izrazje** / [uredila Petra Javrh]. - Ljubljana : Pedagoški inštitut, 2008. - 230 str. : ilustr. ; 24 cm

**VZGOJA in izobraževanje za človekove pravice** : zbornik / [avtorji prispevkov Vasilka Sancin ... [et al.] ; uredila Erika Rustja]. - Ljubljana : Pedagoški inštitut, 2008 ([Ljubljana] : Grafika 3000). - 177 str. : ilustr. ; 25 cm

**ADULT learning and the emotional self** / John M. Dirkx, editor. - San Francisco : Jossey-Bass, cop. 2008. - 101 str. ; 23 cm. - (New directions for adult and continuing education ; no. 120)

**ALI poklicne in strokovne šole potrebujejo vzgojni koncept?** / Robi Kroflič ... [et al.] ; [ilustracije Aleksander Nišavič Aco]. - Ljubljana : Center RS za poklicno izobraževanje, 2009. - 187 str. : ilustr. ; 24 cm

**BRINGING community to the adult ESL classroom** / Clarena Larrotta, Ann K. Brooks, editors. - San Francisco : Jossey-Bass, cop. 2009. - 83 str. : graf. prikazi, preglednice ; 23 cm. - (New directions for adult and continuing education, ISSN 1052-2891 ; no. 121)



## **BURTON, Maxine**

**Reading** / Maxine Burton. - Leicester : NIACE, cop. 2007. - XI, 38 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Developing adult teaching and learning : practitioner guides)

## **COOKE, Melanie**

**ESOL** / Melanie Cooke and Celia Roberts. - Leicester : NIACE, cop. 2007. - VIII, 56 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Developing adult teaching and learning : practitioner guides)

**EDUCATION today** : the OECD perspective. - Paris : OECD, cop. 2009. - 95 str. : graf. prikazi ; 23 cm. Dostopno tudi na: <http://browse.oecdbookshop.org/oecd/pdfs/browseit/9609021E.PDF>

**INDIVIDUAL learning accounts** / [Peter Szovics, who prepared ...]. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, cop. 2009. - 114 str. : preglednice, graf. prikazi ; 30 cm. - (Cedefop Panorama series ; 163, ISSN 1562-6180)

**KNOWING more, doing better** : challenges for CONFINTEA VI from monitoring EFA in non-formal youth and adult education / Chris Duke, Heribert Hinzen (Eds.). - Bonn : Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes (dvv international), 2008. - 270 str. ; 21 cm : č-b fotogr., preglednice. - (International perspectives in adult education = Internationale Perspektiven der Erwachsenenbildung ; 58)

**KREPITEV sposobnosti članov depriviligiranih ciljnih skupin za uspešno delovanje v družbi** : izobraževalni programi podpornih skupin / [uredila Polona Mišič ; prevod Lidija Skoporec]. - Jesenice : Ljudska univerza, 2006 (Ljubljana : Pleško). - 67 str. : preglednice ; 21 cm. - (Grundtvig 2. Učna partnerstva)

## **KUCLER, Slavica Borka**

**Dobitniki priznanj Andragoškega centra Slovenije za leto 2008** [Videoposnetek] : videoportreti / scenarij, režija Slavica Borka Kucler ; kamera Miha Zaletel ; avtorska glasba Matej Pečaver. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2009 ([Ljubljana] : AMU, Akademija za multimedijske umetnosti). - 1 video DVD : barve, zvok

Peter Moneti ([knjiznica@acs.si](mailto:knjiznica@acs.si)), ACS

**Knjižnica ACS je za obiskovalce odprta**

**- v sredo in petek od 10. do 12. ure**

**- v ponedeljek in četrtek od 14. do 16. ure**

**Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.**

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Uredniški odbor: mag. Andrej Sotošek, Sonja Klemenčič, mag. Zvonka Pangerc Pahernik in mag. Margerita Zagmajster | Urednica: Nevenka Kocijančič (tel.: 01 5842 595, e-naslov: [nevenka.kocijancic@acs.si](mailto:nevenka.kocijancic@acs.si)) | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942

Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

